

СВОБОДА SVOVODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ РИК XXIX ЧИСЛО 162 ДЖЕРСІ СІТИ, Н. ДЖ., МЕРЕР, 18-3 СЕРПНЯ 1921. VOL. XXIX No. 162 JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, AUGUST 18, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

РОБІТНИЧА ЮНІЯ МАЄ ЗАКЛАДАТИ БАНК

ТОРОНТО, Канада, 16. серпня. — Чотирнадцята генеральна конференція Братства Зеланичів Карменя, яка тепер тут відбувається, постановила уповноважити своїх урядників розвезти саїстоно в справі основи кооперативного національного банку, подібного до банків, основаних юніями машиністів. Рівночасно конференція уповноважила уряд вбудувати в місті Канзас Сіті величезний будинок для юнії.

Після справоздання юнія має тепер понад 200.000 членів, а її приходи вносять понад 2,750.000 доларів. Лише чотири роки юнія мала 20.000 членів та 110.000 доларів в касі.

ГОРЧА ДЕБАТА НАД ПРОГИБИЦЬКИМ ЗАКОНОМ.

ВАШІНГТОН, 16. серпня. — В палаті посів прийшло до горничої дебати над законопроектом про виконання прогибичької точки американської конституції. Ходило о те, чи мають зробити законним і дозволеним виріб пив в дома. Дебатований тепер законопроект постановляє, що урядники мають за одержання відповідної дозволу (варанту) виходити до приватного дому лише тоді, як вони сподіються, що там виробляють НА ПРОДАЖ АБО ПРОДАЮТЬ горячі напійки. Рад бесідників, промовляючи до сего законопроекту, вказували на те, що така постановка забороне лише виробляючі напійки на продаж, а дозволяє кождому виробляти в своїй ділці напійки для власного ужитку. Навіть Волстед, автор конституційної постанови проти напійки, не перече, що так треба посетити законопроект.

Зараз п'ятим рад бесідників став домагатися, що слова „на продаж“ вичеркати зі законопроекту, забороняючи в той спосіб виріб горячих напійки навіть для домашнього споживання. Однак за поправкою показалося меншечт, а навіть Волстед задержався від голосування, немовби даючи до пізнання, що він не має нічого проти сього, щобі люди самі собі варили домашні напійки.

Як законопроект в такій формі, як його прийняла палата посів, прийме також сенат, то варене горячих напійки для домашнього вжитку буде дозволене.

ІМЕНОВАНІС СЕНАТОРА ДОЗЖА ЧЛЕНОМ КОНФЕРЕНЦІЇ ДЛЯ РОЗБОРЕННЯ.

ВАШІНГТОН, 16. серпня. — Білий Дід видав заяву, що сенатор Лодж іменованим американським представником на конференції в справі розборення, котра за починком американського уряду має відбутися дня 11. падолиста у Вашингтоні.

КОНГРЕС УХВАЛИВ СОБИ ВАКАЦІЇ.

ВАШІНГТОН, 16. серпня. — Сенат ухвалив, що сенатори вакації мають тривати чотири тижні, а саме від 24. серпня до 21. вересня.

Проти сего ухвали боу сенатори, котрі хочуть скорого ухвалення закону про пив, закона за добримми дорогами та закона, ухвалюючих ріжну поміч фермерам.

МІСТО ТРЕНТОН ПОЧИНАЄ БОГОТЬБУ ПРОТИ КУ-КЛУКС-КЛЕНА

ТРЕНТОН, 16. серпня. — Директор публічного безпечечства заявив, що він завжди неабітний до того, що в місті Трентоні основиною філію відомої тої організації Ку-Клукс-Клен, і що він поновіт безпощадно боротьбу проти неї. Членів сего організації відладеват до тюрми, а „як буде потреба, то розстрілять їх“.

Він заявив, що свою акцію проти організації почне зараз, як лише вона дастся чути якнінебудь явним вицином.

СУД ЗАБОРОНЯЄ ПИКЕТОВАНІС.

ГВІЛІНГ, Вест Верджінія, 16. серпня. — На Домоганне прогнників юніяхробітників суд видав закат проти усталовання пикет по місті. Заказ вичислює 11 місцевих юніяхробітників, залятих в будівлях промислі, яких 100 осіб та каже, що їм не вліяно в якнінебудь спосіб задержувати або перешкодити робітникам позивника, які тепер для якого працють або будуть працювати в будучині.

В СПРАВІ УБИВСТВА СІДА ГЕТФІЛДА.

САН ДІЕГО, Каліфорнія, 16. серпня. — Рада Об'єднаних Юніях вичислила свій резолюцію в справі убивства Сіда Гетфільда, в котрій п'ятому се убивство як свідоме думешубство і домагається ухвалення закона заборонитиного корпорациям задержувати приватних детективів.

ВУЛГЕВИЙ СТРАЙК ТРЕВАЄ ДАЛЬШЕ.

ВІЛКЕС БАРЕ, Іллі. 16. серпня. — Вісім вулгевих шибко компаній Лігвай Велл Ковз Ко. не працюють через страйк робітників, які вийшли на страйк через те, що урядники не хотіли говорити з комітетом робітників про зміну в довідній роботочо ділці і про заплату. Урядники, не признаючи робітників, заклали угоду з робітниками, на основі котрої „добрий“ член доставити що найменше по 7-доларів, а майнери по 8 доларів денно.

Тепер страйкує ково 4.000 майнерів. Якщо застрайкували усі робітники в усіх 13 шибках сего компані, то число страйкерів вишислювало б понад 7.000.

ПЕРЕСІЧНА ПЛАТНЯ В НЬО ЙОРКУ ВНОСИТЬ \$25.71.

ОЛІВАНИ, Н. Т. — Пересічна тижнєва платня фабричних робітників в ньюйоркських стейті вносила в червні с. р. \$25.71, як се виходить із звіту міністерства праці. Ся пересічна платня є о \$3.22, то є о 11 процент менша, ніж пересічна платня в минулому році, коли кваліфіковані робітники побирали так звані високі платні, що вносили пересічно \$28.93 тижнєво.

МІНІСТЕР ЧЕРІН ПРО БОЛЬШЕВІЮ

ПАРИЖ, 15. серпня. — Орган французьких комуністів „Ліманіте“ огоросив довгий куліжнікат советського міністра заграничних справ Черіна, який виказує, що підставою заграничної політики советського правительства є стремління до лісвідчуження з чужими капіталістичними правительствами.

Ся нова політика — каже Черіні, зовсім не прогнницька засада, які голоси советський уряд від самого платку. Черіні поділяє поглядки англійського пресирти „Людлод Джорджа“ в тім агазді, що між Англією і Росією мусть бути навазани торговельні зносини.

Франції закликає Черіні надто велику замієність в відношенні до російських советів, що приписати треба впливові ріжних байок, які оповідається в Європі про внутрішні відносини Росії. Байками зовє Черіні поголося про дресивні наміри советського правительства в відношенні до суверенних держав.

В Росії під советами — конкадує Черіні — булоб все найкраще, колиб не економічна блядака, наложена адлянтських державами, в головній мірі з боку Франції, „сеї цітделай системі блядаки, виміреної проти советів“.

НА ОТАРУ НУТУ.

Варшавський „Наруд“ помістив кореспонденцію зь Лозова, в якій, супроти грози російської більшовійської агітації на національній ґрунті, пропонує переведення такої політики, якаб не дразнала місцевого українського населення а прогнницьки викликала в нього сумнітні до Польщі, „Наруд“ думає, що кінче-треба діяти до згоди з Українцями не так в їх яв польському інтересі.

АРЕШТОВАНИ РОСІЙСЬКОГО ГЕНЕРАЛА В СЕРБІ.

Часопис містить вістку з Бяторода, що арештовано замешкалого в Паччєрсі російського генерала Комисарова, підозрююого о участь в атентаті на сербського престолонаслідника. Комисаров був за часів Микола ІІ командантом російської жандармерії.

КОНЦЕПТ ДЛЯ АНГЛІВЦІВ НА УКРАЇНІ.

По словам Англіяці, які прибули до Новоросійська, в Штротоді находяться в дорозі на Україну представник великої англійської фірми, який старается о консією для петровольвання мінеральних богатств в Донецькому басейні.

ПОМЕР СЕРБСЬКИЙ КОРОЛЬ ПЕТРО.

БІЛГОРОД, (столиця Сербії), 16. серпня. — Сегодня помер тут сербський король Петро, в 77 році свого життя.

Сербія мала аж два королівські роди, які на переміну панували над сербським народом, а се династія Обреновичів і династія Караджорджевичів.

Померший король Петро був з роду Караджорджевичів, і вступив на трон Сербії дня 15 червня 1903, коли посланий сербський король з роду Обреновичів, Александер І, зівстав замордований wraz зі своєю жінкою Драгою, сербськими офіцерами.

В посланіях роках, померший король вже не виконував своїх королівських функцій по новоду старости і лихого здоровья. Королівську власть справував в його імені, його другий син Александер.

НОВА ПАРТІЯ НА МАДЯРЩИНІ.

Перед самими виборами на Мадярщині б. міністер з кабінету Кароля Бауна буза трюїть нову політичну партію, що дїрається на організації земельських робітників в числі 600.000 членів. Програмовою партії є: прогнания Габсбургів, відання лісцевити про форму держави і радикальна земельна реформа.

ЧИСЕЛНІСТЬ КОМУНІСТИЧНОГО ПРОФЕСІОНАЛЬНОГО РУХУ.

Комуністичний професіональний Інтернаціонал числить 14 мільонів членів. В тму числі є 6½ мільона в російській федерації, 2½ в Німеччині, 3 в Італії, пів мільона в Америці, Англії і Франції, 800.000 в Іспанії, 600.000 в Австрії, 250.000 в Польщі і 50.000 в Швеції.

РОСІЙСЬКИЙ ПОЕТ-МЕРШКОВСЬКИЙ ПРО БОЛЬШЕВІС.

БЕРЛІН, 15. серпня. — В дісті до німецького письменника Бергарда Гайлвитама — сучасний найбільший російський поет і письменник Дмитрій Мершковський в незвичайно острим тоні атакує Максима Горького, за його службу російським комуністам. Мершковський називає Горького брехуним, тайним шпійном, найбільшим ворогом російського народу.

Мершковський каже, що всякя поім для Росіїї підане накра, які довго стоять при державній кермі большевїки. „Перша річ, якою ратується підвищеного — се зіврати з його шні мотуза — каже Мершковський. — Про се повинен знати Горький.“

Мершковський ратує Леніна як „розбійника“, що мордує російський народ і лише ділає так:

„Ленін знає, що повиня, яку заграєня дасть Росії, вистарити на стільки, щобі він мі прокомити своїх прихильників, аби при їх помочи дальше голодом удержати своє панування над другим“.

Мершковський клячть тих, що лять нещастя Божого року на Росії. Зідє же шесте спало — нова світова війна, а саме нещасте принесе вже кінче усеку.

„РАДЯНСЬКА“ РЕСПУБЛІКА.

Давня Росія була рішучо більше „конституційною“ монархією — ніж сьогоднішня Україна „радянською“ республікою. Шо можна зробити з виборів посівів — замію луже добре в Галичині. Лиш вибори до Рад рожьяться від виборів до союму тим, що „інтернаціоналісти“ видумали більше культури, і більше поступові способи тероризування й перекуплювання виборців — чим шляхта в Галичині (яка з природи річ консервативна). „Інтернаціоналісти“ розпралялись радикально зі своїми противниками — вони відібрали їм всі засоби вионі ч пресової агітації. І хтось би думає, що на виборах вийдуть самі большевїки. Борони Боже! Виходить і виходить менше шляхетці (її можна порівнати приблизно лиш з американськими і с. р. і Украністи і безпартійні. А коли по 2-ім роззігнанню (чи уважненому) і безпартійні зарядують треті я боюються, що такі не вийдуть „свої“ — то уживано відомим шляхотських рецент. Пани клячть на вибори своїх наймитів і форалів — а большевїки мають на услуги Червоної Армію. Єсь примір В одній із центральних установ (Наркомхарч) переведжено вибори. Вибори роблено вже другий раз і не вибрано ні на сміх одного комуніста. На раз впадає комусь геніяльна думка. „Так голосувати повиня також охорона сотня“.

Число виборців зросло в двоє — половина депутатів вийшла комуністів.

МАЛОПОЛЬСЬКІ ПОСІВ РАДЯТЬ...

П. А. Т. доносить, що дня 9. серпня в польській соїму у Варшаві відбудється „засідання“ посівів із Східної Малопольської в справах, що торкаються тіх ділячниць.“

На члстях засідань тих малопольських посівів видно також, що справа Східної Галичини починає їх припикати.

3478 ПОЕТИВ В КИВІ!

Кінь можна назвати тепер місто поетів, бо по донесенням французьких часописів є в йому ті менше ні більше тлікки 3478 поетів. Се „звання“ виписали вони в своїх харчєвих картках. Очевидно не всі вони поети, богато з них записалося як поети з матеріальних зглядів. Тому, що большевїки видають харчєві карти лише членам станових організацій, то люде, що працюють умово, а не хотять примирити з голоду, привневлені записатися в якумуся стоваришенню, причім вибирають радо звання поета.

НОВЕ ПОКОЛІННЯ РОСІЙ.

„Комуністический Труд“ доносить з Москви, що з всіх відомлюєних в совітській Росії поетів є половина виключно цивільних подруж. Одна третя часть новонародженних дітей не хрещєна. Згаданий часопис сподіється, що коли взяти під увагу те, що всі шкони звільнені від аліану церквя, то до десяти років буде виховано нове покоління Росії.

СОВЕТИ, БЛАГОНАДЬОЖНІ! — НЕХАЙ ПРИЗНАЮТЬ ЗАГРАНИЧНІ ДОВГИ

ЛОНДОН, 16. серпня. — В промові, виголошеній сегодня в палаті посів, Ллойд Джордж, опираючись на донесеннях британського торговельного агента в Москві, заявив, що голод в Росії прибрив в діїтності катастрофельні розміри.

В ціля відвернення катастрофи, потрібно міжнародним зусиль з боку других держав і народів, в напрямі допомоги Росії.

Найдлущий спосіб, яким Росія зможе узискати поміч з заграниччя і той, сам советське правительство признає своє зобовязання в відношенні до заграниччя, що в минулому часі вислала до Росії свої товари або вложла свої капітали в російських підприємствях.

Ллойд Джордж говорив дальше, що після обчислень британського заступника в Москві, потрібно виважити 35 мільонів англійських фунтів штерлінгів, щоби можна було-в належній обемі подати поміч голодуючим масам російського населення.

Премієр аргює до палати посів, щоби в справі Поміч Росії не доводилося ніяким упередженнями, бо навіть в Парижі ніхто не старается тепер, щоби з російської нужди кувати для себе політичний капітал.

„Кінчевою є річчю, — продовжав Ллойд Джордж — сподувати селян в Росії, щоби вони видали уряд записки поживи в заміну за пив, потрібні їм хозяйство.“

Рівнок треба подбати, щоби средства комунікації в Росії привернути до порядку, бо тільки тоді буде можна поживу роздати між голодуюче населення в належний час.

„Се все може бути зроблене тоді, коли советське правительство признає свої зобовязання — не за воєнні довги, бо се справа, яка може бути півнізніше полагожена, але за товари і гроші, які заграєня в передвоєнних часах да Росії.“

Колі советський уряд має намір, щоби узискати довірря і в час страшного нещастя приєднати для Росії торговельний світ — він без ваганія повинен признати давні зобовязання Росії супроти заграєнччя.

ПРОМОВА ЛЛОЙДА ДЖОРДЖА, ВИГОЛОШЕНА ПІД БЕЗПОСЕРЕДНОЮ АДРЕСОЮ СОВЕТСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА, НЕЗВИЧАЙНО ХАРАКТЕРИСТИЧНА.

Вона явлюєтє як капіталістичний світ і правительство капіталістичних держав — сегодня оцінюють російські совети.

Совети перестали бути гіршими противниками капіталу, бо вони вже зрезигнували з впровадження в життя своєї першотий комуністичної програми.

Совети перестали бути гіршими противниками тепершніх капіталістичних правительств, над яких повеленням початково працювали, бо вони поцинули вже агітацію за „всєвітнюю революцію“.

Совети хочуть вийти в торговельні зносини з капіталістичним світом — вони хочуть при помочи чужого капіталу підєсти рильничтво, промисл і торговлю Росії.

Се все заграєня ділає в своїм власнім інтересі, бо без російських сирків матеріалів і без російських продуктів, в ніякій європейській державі, а також і в Америці, економічне життя не може прийти до рівноваги.

Заграєня пішло сєнає до Росії своїх інженірів і робітників, щоби направляли російські заєляніти, засілає Росію товари, щоби за них видістали продукти від селян.

Советське правительство вже в усіх адрях.

Як се признає заграєнччю дові Росії з передвоєнного часу совети вже будуть в очак прочого світа зовсім благонадьожні і нема причин чужим правительствам на се наставати, щоби люде, які вже тільки з назви є комуністами і революціонерами, усувати якими небуь пересіями від власті.

Самий дальший природний розвиток життя в Росії їх від власті змете. — Зам. Ред.

СПЕЦІАЛЬНА НАРАДА АМЕРІАНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА В СПРАВІ ПОМОЧІ РОСІЇ.

ВАШІНГТОН, 16. серпня. — Президент Гардін видав сегодня з членами своєю кабінету наряду в справі способу відловлення поміч голодуючій Росії з боку американської ратунової адміністрації, тому, що російські совети залягали, щоби діла контролья при роздільнонані поміжні голодним масам в Росії — була в руках советських органів.

